

Pradžia>Teisės aktai ir Teismo praktika>COVID-19 pandemijos poveikis teisingumo srityje>COVID-19 poveikis civilinėms ir bankroto byloms
COVID-19 poveikis civilinėms ir bankroto byloms

Rumunija

1 COVID-19 poveikis civiliniam procesui

1.1 Civilinio proceso terminai

Remiantis Dekretu Nr. 195/2020 dėl nepaprastosios padėties ir Dekretu Nr. 250/2020 dėl nepaprastosios padėties pratęsimo, nepaprastosios padėties laikotarpiu **nepadedami skaičiuoti arba stabdomi jau prasidėję senaties terminai.**

Sustabdomi apeliacinių skundų teikimo terminai.

Nepaprastoji padėtis baigėsi 2020 m. gegužės 15 d.

1.2 Teismų sistemos organizavimas ir teisminės institucijos

Kovo 16 d. buvo paskelbta nepaprastoji padėtis ir imtasi konkrečių priemonių, susijusių su teisingumo sistemos organizavimu.

Sustabdyta teisminė veikla civilinėse bylose, išskyrus skubias bylas, nustatytas Teisėjų tarybos sprendimu Nr. 417/24.3.2020.

Toliau rengiami sprendimai, taip pat registruojami šalių teikiami dokumentai.

Raginama rengti vaizdo konferencijas, be kita ko, išduodant teismo pavedimus, taip pat rengti uždarus teismo posėdžius, jeigu tai įmanoma atsižvelgiant į esamą padėtį.

Visi šalių dokumentai teismams siunčiami elektroninėmis priemonėmis, išskyrus atvejus, kai asmenys neturi tokių priemonių.

Bylos iš vieno teismo į kitą teismą perduodamos elektroninėmis priemonėmis, jomis taip pat šalims pranešama apie teisminius dokumentus.

Jei neįmanoma sudaryti teisėjų kolegijos, leidžiama deleguoti teisėjus iš kito teismo skyriaus.

Po 2020 m. gegužės 15 d. (nepaprastosios padėties pabaigos) visose civilinėse bylose procedūros bus atnaujintos *ex officio*. Per 10 dienų nuo nepaprastosios padėties pabaigos teismai imsis reikiamų priemonių, kad būtų paskirtos naujos posėdžių datos ir šalims išsiųsti šaukimai.

1.3 ES teisminis bendradarbiavimas

Dalis Teisingumo ministerijos darbuotojų turi teisę dirbti iš namų. Neįmanoma nustatyti, kaip ilgai krizė turės įtakos teisminiam bendradarbiavimui civilinėse bylose. Siekiant kuo labiau sumažinti vėlavimą, primygtinai rekomenduojama **teismo bendradarbiavimo prašymus** centrinei institucijai **perduoti elektroniniu būdu**. Popierine forma pateikti dokumentai bus tvarkomi gerokai ilgiau.

Išimtiniais atvejais Teisingumo ministerija pagal **Dokumentų įteikimo reglamento ir įrodymų rinkimo reglamento** 3 straipsnio c punktą yra persiunčiančioji ir (arba) gaunančioji institucija. Šiuo metu visus prašymus (dėl dokumentų įteikimo, įrodymų rinkimo, išlaikymo atvejų, vaikų grobimo atvejų ir kt.) paprastai nagrinėja Teisingumo ministerija, tačiau jiems neteikia pirmenybės.

Galima naudotis šiais e. pašto adresais: dreptinternational@just.ro, ddit@just.ro.

Atšaukus nepaprastąją padėtį (nuo 2020 m. gegužės 15 d.) Teisingumo ministerija, kaip centrinė institucija, visą savo veiklą vykdytų taip pat kaip nepaprastosios padėties metu.

2 Valstybėse narėse priimtos arba planuojamos priimti su nemokumu susijusios priemonės, apie kurias pranešta po pandemijos protrūkio

2.1 Esminės nemokumo priemonės ir priemonės poveikį darančios susijusios sutartys

2.1.1 Sustabdymas nemokumo atveju

2.1.1.1 Pareigos pateikti pareiškimą dėl nemokumo sustabdymas (skolininkai)

Nemokumo byloms nepaprastosios padėties metu taikomos bendrosios nuostatos dėl visos teisminės veiklos sustabdymo *ex officio* civilinėse bylose, išskyrus itin skubias bylas, kurių negalima atidėti. Skolininko prievolė pateikti pareiškimą dėl nemokumo bylos iškelimo sustabdoma, nes nepaprastosios padėties metu bendras moratoriumas taikomas visiems civilinių bylų terminams, įskaitant 30 dienų laikotarpį, per kurį skolininkas privalo pateikti pareiškimą dėl nemokumo.

Parengties padėties laikotarpiu teisės nuostatos, kuriomis reglamentuojama skolininko prievolė pateikti pareiškimą dėl nemokumo, netaikomos. Iki parengties padėties panaikinimo procesą galima pradėti skolininko prašymu, jeigu skolininkas nusprendžia pateikti pareiškimą dėl nemokumo.

Ši laikina taisyklė taikoma skolininkams, kurie buvo nemokūs arba tapo nemokūs esant parengties padėčiai. Pasibaigus nepaprastajai padėčiai, nuo gegužės mėn. vidurio Rumunijoje galioja parengties padėtis.

2.1.1.2 Skolininkų apsauga dėl kreditorių galimybės pateikti pareiškimą dėl nemokumo

Kreditorius vis dar turi teisę pateikti pareiškimą dėl nemokumo, tačiau nemokumo procedūra gali būti pradėta tik nepaprastajai padėčiai pasibaigus.

Nemokumo byla gali būti iškelta dėl 50 000 RON (maždaug 10 200 EUR) reikalavimo, nes riba ir kreditoriams, ir skolininkams buvo padidinta nuo 40 000 RON.

Kreditoriai pirmiausia turi bet kokiomis priemonėmis, taip pat ir elektroninėmis, tarp šalių perduodamais dokumentais įrodyti pagrįstą bandymą sudaryti mokėjimo susitarimą ir tik tada gali teikti pareiškimus dėl nemokumo prieš skolininkus, kurie nepaprastosios padėties arba parengties padėties laikotarpiu visiškai arba iš dalies nutraukė veiklą.

2.1.2 Reikalavimų tenkinimo sustabdymas ir sutarties nutraukimo sustabdymas

2.1.2.1 Bendrieji ir (arba) specialieji reikalavimų tenkinimo ir (arba) tam tikrų rūšių reikalavimų tenkinimo moratoriumai

Su biudžetu susiję reikalavimai (fiskaliniai ir kiti, išskyrus iš sprendimų baudžiamosiose bylose kylančius reikalavimus), kurių terminas sueina nepaprastosios padėties metu, negali būti tenkinami per šį laikotarpį ir dar 30 dienų nepaprastajai padėčiai pasibaigus. Be to, paskelbus nepaprastąją padėtį su biudžetu susijusių reikalavimų tenkinimo užtikrinimo priemonės sustabdytos arba su biudžetu susijusiems reikalavimams netaikomos, išskyrus su baudžiamuoju procesu susijusius reikalavimus.

Vykdyto procesas ir (arba) priverstinis vykdymas civilinėse bylose tęsiasi tik jei įmanoma laikytis sanitarinės drausmės taisyklių.

Nepaprastosios padėties laikotarpiu įvestos laikinosios priemonės, susijusios su išieškojimu pagal fiskalinius reikalavimus, vis dar galioja. Fiskalinių reikalavimų priverstinio vykdymo sustabdymas galioja iki gruodžio 25 d. ir 30 dienų po to.

2.1.2.2 Sutarties nutraukimo sustabdymas (bendrosios ir (arba) specialiosios sutartys)

Siekiant išlaikyti MVĮ, kurios nepaprastosios padėties metu buvo uždarytos arba kurių veikla (valdžios institucijų) laikinai sustabdyta (pvz., restoranų, viešbučių), sutartinius santykius, nustatyta speciali prievolė prieš sustabdant ir (arba) nutraukiant sutartį dėl force majeure aplinkybių bandyti dėl sutarties derėtis pakartotinai.

Tam tikromis sąlygomis MVĮ, kurias nepaprastosios padėties metu valdžios institucijos uždarė arba kurių veiklą laikinai sustabdė, savo sutartiniuose santykiuose gali pasinaudoti force majeure prezumpcija. Ši prezumpcija gali būti nugrinčijama bet kokiomis įrodinėjimo priemonėmis.

2.2 Civilinių, įskaitant nemokumo, teismo bylų sustabdymas ir procedūrų sustabdymas

Nepaprastosios padėties metu esminiai ir procesiniai terminai neskaiciuojami ir (arba) sustabdomi. Teisminė veikla nagrinėjamosiose bylose tęsiama tik itin skubiais atvejais, kurių negalima atidėti (apeliaciniai teismai visiems jų jurisdikcijai priklausantiems teismams sudaro tokių bylų sąrašą). Teismai gali nustatyti trumpus terminus ir, jei įmanoma, surengti posėdį per vaizdo konferenciją.

Nemokumo byloje, kurios kovo 16 d. dar buvo nagrinėjamos, teisminė veikla sustabdoma ex officio ir sprendimai priimami tik dėl itin skubių ieškinių (vykdymo užtikrinimo priemonių taikymo skolininkui laikino sustabdymo, kol skolininko prašymu bus priimtas sprendimas pradėti nemokumo procedūrą, taip pat kitų ieškinių, dėl kurių sprendimas gali būti priimtas šalims nedalyvaujant). Apeliaciniame procese dėl bankroto teisėjo sprendimų tam tikri vykdytini sprendimai gali būti sustabdyti (sprendimus pradėti skolininko nemokumo procedūrą arba pradėti bankroto ir (arba) supaprastintas bankroto procedūras vis dar gali sustabdyti apeliaciniai teismai). Teismų administratorių ir (arba) likvidatorių veikla vykstančiose procedūrose tęsiama, jei tai įmanoma, laikantis sanitarinių reikalavimų.

2020 m. gegužės 15 d. nepaprastoji padėtis baigėsi. Todėl visose civilinėse bylose procesai bus atnaujinti ex officio. Per 10 dienų nuo nepaprastosios padėties pabaigos teismai ims atitinkamų priemonių, kad būtų iš naujo paskirtas posėdžių laikas ir būtų iškvietos šalys.

Kalbant apie Teisingumo ministeriją, kuri veikia kaip centrinė institucija, visa veikla apskritai bus vykdoma kaip ir nepaprastosios padėties atveju.

2020 m. liepos 9 d. Įstatymo Nr. 120 dėl Įstatymo Nr. 304/2004 dėl teismų veiklos organizavimo papildymo 111 straipsnyje numatyta, kad nepaprastosios padėties laikotarpiu teismų veikla gali būti toliau vykdoma tik išimtiniais, skubiais, tinkamai pagrįstais atvejais, susijusiais su šeimos santykių apsauga ir Rumunijos prezidento dekretu nustatytais priemonėmis.

Baigtinų bylų, kurias nagrinėja kiekvienos kategorijos teismai, sąrašą nustato tik Aukščiausioji magistratų taryba, pasikonsultavusi su apeliacinių teismų administracinėmis kolegijomis, o dėl apeliacinių teismų, tribunolų ir teisėjų – atitinkamai su Aukščiausiojo Kasacinio Teismo kolegija.

Nepaprastosios padėties laikotarpiu procesiniai ir senaties terminai nepradedami skaičiuoti, o jeigu buvo pradėti skaičiuoti – sustabdomi.

Neseniai (2020 m. lapkričio 19 d.) Vyriausybės patvirtintame įstatymo projekte numatyta galimybė iš dalies arba visiškai apriboti teismo veiklą dėl COVID-19 pandemijos sukeltų priežasčių. Kol (ne ilgiau kaip 14 dienų) galioja apribojimas, teismų veikla toliau vykdoma nagrinėjant pačias skubiausias bylas, o kitų bylų nagrinėjimas pagal įstatymą atidedamas. Ateinančiomis savaitėmis įstatymo projektas bus svarstomas parlamente ir, jeigu jis bus priimtas, ši priemonė bus taikoma parengties padėties laikotarpiu ir 30 dienų po to.

2.3 Kitos nemokumo priemonės (pvz., susijusios su ieškiniiais dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu, reorganizavimo planais, neoficialiais susitarimais ir kt.)

Kai, gegužės mėn. viduryje pasibaigus nepaprastajai padėčiai, teismų veikla buvo atnaujinta, buvo priimtos laikinosios priemonės, taikomos nebaigtoms nagrinėti nemokumo prevencijos ir nemokumo byloms – įstatymu buvo pratęsti tam tikri procesiniai etapai ir terminai (prevencinio susitarimo pasiūlymo parengimo ir derybų dėl jo su kreditoriais laikotarpis buvo pratęstas 60 dienų, o susitarimo vykdymas buvo pratęstas 2 mėnesiais; stebėjimo laikotarpis ir reorganizavimo plano pateikimo terminas buvo pratęsti 3 mėnesiais; teismo reorganizavimo laikotarpis buvo pratęstas dviem mėnesiais), buvo sureguliuotos naujos su COVID pandemija susijusios teisės (skolininkai per 3 mėnesių terminą galėjo pateikti pakeistą reorganizavimo planą, jeigu dėl COVID pandemijos pasikeitė sanavimo perspektyvos).

Skolininkams reorganizavimo planas buvo 2 mėnesiams sustabdytas, jeigu jų veikla dėl COVID-19 pandemijos buvo visiškai nutraukta.

Ilgiausia reorganizavimo plano trukmė buvo pailginta nuo 3 iki 4 metų su galimybe ją pratęsti dar vienais metais, jeigu plano vykdymas neviršija 5 metų.

2.4 Susijusios ne nemokumo priemonės (mokėjimo atidėjimas, banko paskolos, socialinė apsauga, sveikatos draudimas, verslo subsidijos)

Iki šiol imtasi papildomų priemonių finansiniam likvidumui kylančiam spaudimui mažinti, pvz., suteikta galimybė atidėti tam tikras mokėjimo prievoles (kredito įmokas arba fiskalines prievoles), kurių terminas sueina nepaprastosios padėties metu; tikimasi, kad taip bus sušvelninti kai kurie neigiami pandemijos padariniai verslininkų mokumui.

Imtasi kitų ekonominių priemonių, pvz., lengvatinių paskolų MVĮ, įskaitant 90 proc. valstybės garantuojamas paskolas, ir kitų socialinės apsaugos priemonių. Nepaprastosios padėties metu MVĮ, kurias valdžios institucijos uždarė arba kurių veiklą laikinai sustabdė, gali atidėti savo buveinės nuomos mokesčio ir komunalinių mokesčių mokėjimą.

Netrukus bus priimtos laikinosios specialiosios nuostatos dėl akcininkų ir (arba) bendrovių narių visuotinio susirinkimo rengimo nepaprastosios padėties metu.

Nuo 2020 m. kovo 30 d. paskolų gavėjai gali prašyti kreditorių 1–9 mėnesiams, tačiau ne ilgiau nei iki 2020 m. gruodžio 31 d., sustabdyti jų prievolę mokėti (GEO Nr. 37/2020).

Paskutinis naujinimas: 26/10/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.